

KAA S & MULVAD

RESEARCH & ANALYSE

Aarhus
Ellebjergrvej 25
8240 Risskov

København
Lykkesholms Allé 2
1902 Frederiksberg C

Tlf: 70 20 07 44
post@kaasogmulvad.dk
www.kaasogmulvad.dk

Bank: Vestjysk Bank
Reg: 7220
Konto: 2040253

CVR: 32062822
IBAN: DK8872700002040253
SWIFT: VEHODK22

Analyse af myndigheders åbenhed 2012

Af Nils Mulvad, Kaas & Mulvad, nilsmulvad@kaasogmulvad.dk

2

Myndigheders åbenhed 2012
Analyse af Nils Mulvad

Indhold

1. Introduktion	4
2. Datadokumentation	5
3. Journalisering	6
3.1 Konklusion	11
4. Databaser	12
4.1 Konklusion	15
5. Postlister	17
5.1 Konklusion	21
6. Dagsordener og beslutningsprotokoller	23
6.1 Konklusion	24
7. Andre anvendelser af hjemmesider	26
7.1 Budgetter og regnskaber	26
7.2 Offentliggørelse af planer	27
7.4 E-mailadresser og telefonnumre	28
7.5 Konklusion	30
8. Samlet konklusion	31

1. Introduktion

Undersøgelsens formål er at skabe et overblik over status for åbenhed i forskellige offentlige myndigheder/institutioner. Dicar - Center for analytisk journalistik har tidligere lavet lignende undersøgelser, men Dicar blev lukket med udgangen af 2006. En del af Dicars arbejde - nemlig den del, der går ud på at belyse åbenhed, er fortsat i regi af [Åbenhedstinget](#), der er et netværk for elektronisk aktindsigt under Danmarks Medie- og Journalisthøjskole. Formål, personer i netværket og en række initiativer er omtalt på hjemmesiden.

Baggrunden for rundspørgen med link til tidligere rapporter findes her:

[Rundspørg om åbenhed – input til debat om ny offentlighedslov](#)

Netværket samler redaktører, journalister, medie-jura-eksperter og embedsmænd. De fokuserer på at finde praktiske løsninger på de udfordringer og muligheder, som elektronikken giver i forbindelse med åbenhed.

Undersøgelse kan forhåbentlig give input til de praktiske muligheder, når Folketinget til februar 2013 behandler og formentlig vedtager en ny lov om offentlighed i forvaltningen.

I sådan sammenhæng er det godt at vide, hvad situationen rent faktisk er hos myndighederne – specielt for at se konkret på, hvordan vi kommer videre i praksis.

Undersøgelsen fokuserer på de områder, som efter journalisters mening er de vigtigste inden for elektronisk åbenhed: bl.a. journalisering, postlister, referater, dagsordener, notater, databaser, medarbejderkontakt, lokalplaner, samt budgetter og regnskaber.

Undersøgelsen er gennemført af redaktør Nils Mulvad for UPDATE. Nils Mulvad er formand for Åbenhedstinget.

I nogle tabeller er sammenlignet med tidligere undersøgelser. Specielt for kommuners vedkommende er der grund til ved sådanne sammenligninger at være opmærksom på, at strukturreformen i 2006 reducerede antallet af kommuner fra 270 til 98.

Aarhus december 2012

2. Datadokumentation

Undersøgelsen er gennemført som en elektronisk rundspørge i oktober-november 2012.

Organisationer og deres e-mail er fundet på den fællesoffentlige adresse-database, foa.danmark.dk. Spørgsmål er sendt til kommuner, regioner og ministerier. I ministerier er andet niveau taget med, så vi også har sendt til styrelser og direktorater.

Rundspørgen er udsendt første gang til 197 respondenter 9. oktober 2012. Senere er der sendt to rykkere ud til alle, der endnu ikke havde svaret.

E-mailen blev adresseret til den kommunikationsansvarlige hos myndigheden. Vi forsøgte hermed at sende spørgeskemaet til den person, der mest kvalificeret ville kunne besvare det, fordi vedkommende må formodes at have det største kendskab til hjemmesidens opbygning.

Alligevel er der en vis risiko for, at nogle har valgt at svare uden at have den nødvendige viden. Risikoen for et sådant reliabilitetsproblem er formodentlig mest udtalt, hvad angår de spørgsmål, som handler om myndighedernes fremtidige planer.

Hertil kommer, at specielt spørgsmål om journalisering i mange tilfælde ikke vil ligge under den kommunikationsansvarliges ansvarsområde, hvorfor spørgeskemaet må besvares af flere personer. Dette besværliggør naturligvis svarprocessen og kan være en medvirkende årsag til en lavere svarprocent.

I et forsøg på at begrænse problemerne har respondenterne fået mulighed for at printe skemaerne ud, så det kunne anvendes som et notatark, såfremt der skulle indhentes oplysninger andetsteds.

Tabel 1: Svar på rundspørgen

Type	Undersøgte	Nogle svar eller gennemført	Svarprocent
Kommune	98	82	83,7%
Region	5	3	60,0%
Ministerium	20	12	60,0%
Statslig styrelse	74	50	67,6%
Samlet	197	147	74,6%

Oversigt over kategorier i rundspørgen. Styrelse står for styrelser og direktorater. Svarprocenten anses for fin for kommuner og rimelig for ministerier og styrelser.

147 af de 197 respondenter har besvaret hele eller dele af spørgeskemaet. Det giver en svarprocent på 74,6. Nogle respondenter har kun svaret på nogle af spørgsmålene, hvorfor antallet af samlede svar svinger fra tabel til tabel.

Statslige styrelse dækker både styrelser og direktorater.

Undersøgelser som denne må i øvrigt formodes at have en bias i retning af, at det først og fremmest er myndigheder, der har en positiv holdning til elektronisk åbenhed, som vælger at deltage.

Hvis man gør sig denne antagelse, vil undersøgelsens resultater derfor give et billede af de myndigheder, der er mest åbne elektronisk. Status må således formodes at være en større grad af lukkethed, end denne undersøgelse giver indtryk af.

Nogle af myndighederne har blot gennemset spørgsmål og udfyldt ønsket om at modtage den færdige rapport. Det gælder blandt andet en af regionerne. Det giver derfor ingen mening at se særskilt på regionernes åbenhed, hvor der ved næsten alle af spørgsmålene kun er to svar – fra Nordjylland og Midtjylland.

3. Journalisering

Journalisering af elektronisk post og papirbaseret post er væsentligt af flere grunde.

Journalisering er således en væsentlig forudsætning for, at man kan dokumentere, hvad der er sket undervejs i en sagsbehandling, hvilke analyser der er gennemført, og hvem der har truffet beslutningerne.

Journalisering er dermed forudsætningen for, at offentligheden kan føre kontrol med myndighedernes beslutningsgrundlag. Journallisten har karakter af en database, hvorfra en række centrale oplysninger kan udtrages. Er der ikke sket en journalisering, bliver denne mulighed en illusion.

I forbindelse med en undersøgelse af sagsbehandlingen i Forårspakken 2004 konstaterede Dicar, at journaliseringen var meget mangelfuld og uensartet i de fem berørte ministerier.

I dette kapitel undersøges følgende: I hvor høj grad ikke-digital post digitaliseres (indscannes); i hvor høj grad myndighederne har udarbejdet retningslinier for, hvornår e-mails journaliseres, hvor ofte det sker, og hvor mange oplysninger der fremgår af journallisten.

Digitalisering af ikke-digitale breve og lignende er væsentligt set i et journaliseringsperspektiv, fordi det dels letter omkostninger og besvær ved en eventuel viderefremstilling til en tredjepart, dels er væsentligt lettere at opbevare i digital end i ikke-digital form.

Emnet aktualiseres af, at en stigende andel af den post, som myndighederne modtager, må formodes at være digitalt baseret. Tabel 2 viser, hvor stor en del af posten der kommer som e-mail i 2012 sammenlignet med 2008. Tabellerne 3-6 viser myndighedernes praksis mht. at

digitalisere ikke-digitale breve fra borgerne, hvis de dels udelukkende skal bruges af myndigheden selv, dels skal videresendes til en anden myndighed.

Tabel 2: Svar på spørgsmålet: Hvor mange af de skriftlige henvendelser (breve og e-mail), som myndigheden modtager fra borgerne, er e-mail?

Andel breve som e-mail	Respondenter 2008	Andel i procent 2008	Respondenter 2012	Andel i procent 2012
0-20%	24	12%	13	11%
21-40%	22	12%	15	13%
41-60%	28	14%	14	12%
61-80%	29	15%	17	14%
81-100%	30	15%	31	26%
Ved ikke	64	33%	30	25%
I alt	197	100%	120	100%

Der er næsten ikke sket en udvikling i andelen af borgernes breve, der kommer som e-mail i løbet af de fire år fra 2008 til 2012.

Der er meget stor spredning i, hvor stor en andel af henvendelserne, der er e-mail hos de forskellige myndigheder. Og der er en relativ høj andel af ved ikke.

Tabel 3: Svar på spørgsmålet: Bliver ikke-digitale breve fra borgerne digitaliseret (indscannet), hvis de skal bruges i sagsbehandlingen? Svar fra 2004, 2008 og 2012.

	2004	2008	2012	Antal 2012
Aldrig	30%	9%	1%	1
Næsten aldrig	22%	11%	3%	4
Hverken/eller	7%	10%	2%	2
Næsten altid	14%	10%	18%	21
Altid	25%	58%	72%	86
Ved ikke	2%	3%	5%	6
I alt	100%	100%	100%	120

På de otte år er der en væsentlig større praksis med at digitalisere ikke-digitale breve fra borgerne. Men der er stadig en del breve, der ikke indscannes.

Tabel 4: Forskel i myndigheders praksis på at digitalisere breve i 2012

	Næsten altid	Altid	Respondenter	Andel 2012	Andel 2008
Kommuner	16	51	70	96	92
Ministerier	0	7	7	100	60
Styrelser	5	26	41	76	75

Det er især kommuner og ministerier, der har fast praksis med altid eller næsten altid at digitalisere ikke-digitale breve fra borgerne. Der er ikke sket den store udvikling fra 2008 til 2012 for statslige styrelser..

Tabel 5: Svar på spørgsmålet: Bliver ikke-digitale blanketter fra borgerne digitaliseret (indscannet), hvis de skal bruges i sagsbehandlingen? Svar fra 2008 og 2012.

	Respondenter 2008	Andel i procent 2008	Respondenter 2012	Andel i procent 2012
Aldrig	16	8%	1	1%
Næsten aldrig	23	12%	3	3%
Hverken/eller	25	13%	8	7%
Næsten altid	23	12%	22	18%
Altid	88	46%	74	62%
Ved ikke	17	9%	11	9%
I alt	192	100%	119	100%

I 2008 var der ikke nær samme grad digitalisering af ikke-digitale blanketter, som af ikke-digitale breve. Der er sket en kraftig udvikling på de fire år.

Tabellerne 6-10 viser henholdsvis, hvor mange myndigheder der har faste retningslinjer for, hvornår e-mails journaliseres, og hvilken praksis myndighederne anvender for, hvor ofte e-mails journaliseres.

Tabel 6: Svar på spørgsmålet: Har myndighederne faste retningslinjer for, hvornår e-mails journaliseres? Svar fra 2004, 2008 og 2012

	Andel i procent 2004	Andel i procent 2008	Antal 2012	Andel i procent 2012
Ja	80%	78%	107	90%
Nej	14%	17%	4	3%
Ved ikke	6%	5%	8	7%
I alt	100%	100%	119	100%

I løbet af de fire år siden sidste undersøgelse har stort set alle myndigheder fået faste retningslinjer for at journalisere e-mail.

Tabel 7: Svar på spørgsmålet: Hvor ofte bliver e-mail journaliseret, hvis de skal bruges i sagsbehandlingen? Data fra 2008 og 2012.

	Respondenter 2008	Andel i procent 2008	Respondenter 2012	Andel i procent 2012
Aldrig	4	2%	0	0%
Næsten aldrig	7	4%	1	1%
Jævnligt	18	9%	8	7%
Næsten altid	39	20%	40	33%
Altid	113	59%	66	55%
Ved ikke	10	5%	5	4%
I alt	191	100%	120	100%

Langt hovedparten journaliserer altid eller næsten altid, når e-mail skal bruges i sagsbehandlingen. Der er ikke sket den store ændring fra 2008 til 2012.

Tabel 8: Svar på spørgsmålet: Hvor ofte journaliseres e-mails? Fra år 2004, 2008 og 2012.

	Andel i procent 2004	Andel i procent 2008	Antal 2012	Andel i procent 2012
E-mails journaliseres løbende	78%	72%	92	79%
E-mails journaliseres en gang om dagen	10%	8%	2	2%

E-mails journaliseres flere gange om ugen	2%	3%	1	1%
E-mails journaliseres en gang om ugen	0%	1%	1	1%
Ved ikke	4%	10%	8	7%
Andet	6%	7%	12	10%
I alt	100%	100%	116	100%

I løbet af de fire år siden sidste undersøgelse er der ikke sket nogen væsentlig ændring i, hvornår myndigheder journaliserer e-mail. Langt de fleste journaliserer løbende.

Tabel 9 viser, hvad der fremgår af myndighedernes jounallister i henholdsvis 2004, 2008 og 2012 – specielt om man kan se både tidspunkt og akctype ud af journalen.

	Andel i procent 2004	Andel i procent 2008	Antal 2012	Andel i procent 2012
Ja, både journaliseringstidspunkt og akctype fremgår af jounallisten	57%	73%	96	82%
Ja, men kun journaliseringstidspunktet fremgår af jounallisten	12%	5%	3	3%
Ja, men kun aktypen fremgår af jounallisten	3%	3%	2	2%
Nej, hverken journaliseringstidspunkt eller akctype fremgår af jounallisten	11%	6%	1	1%
Ved ikke	17%	13%	15	13%
I alt	100%	100%	117	100%

Her er der sket en meget kraftig fremgang på de otte år i at registrere både tidspunkt og akctype på jounallisten, selv om der ikke er faste retningslinjer på området. Det hænger formentlig sammen med stigende indførelse af sags- og dokumenthåndteringssystemer.

Tabel 10: Retningslinjer for journalisering af versioner. I hvor høj grad journaliseres flere versioner af samme elektroniske dokument? - Skalaen går fra 1-5, hvor 1 betyder Aldrig og 5 betyder Altid.

	Respondenter	Procent
1	6	5%
2	43	37%
3	29	25%
4	9	8%
5	5	4%
Ved ikke	24	21%
I alt	116	100%

Kun i alt 12 procent journaliserer altid eller næsten altid flere versioner af samme dokument. Hovedparten (62 procent) gør det kun en gang imellem eller jævnligt – svarende til værdierne 2 og 3 på skalaen.

3.1 Konklusion

I bemærkningerne til rundspørgen understreger flere respondenter, at journalisering følger af deres sags- og journaliseringssystem.

I løbet af de seneste fire år er der sket en langt mere udbredt brug af indscanning af papirdokumenter og journalisering af alle typer henvendelser, herunder specielt e-mails, om end der stadig er et stykke op til, at alle myndigheder gør det.

Svarene tyder generelt på, at myndighederne på en række områder er kommet langt med at journalisere, men at der er en svingende praksis og derfor behov for en præcisering af reglerne.

4. Databaser

Journalister har i årevis været interesseret i databaser fra myndighederne. Ifølge persondataloven skal offentlige myndigheder anmelde databaser med personfølsomme oplysninger til Datatilsynet. Ligeledes skal en dataansvarlig myndighed kunne informere enhver, der ønsker oplysninger om anmeldte registre.

Der er imidlertid ingen lovkrav om anmeldelse af databaser uden personfølsomme oplysninger. Mange af disse databaser uden personfølsomme oplysninger indeholder samfundsrelevante oplysninger, som er af interesse for pressen og offentligheden. Hvis man skal søge om adgang til databaser, er man dog nødt til at kende til deres eksistens.

Dicar og Åbenhedstinget har derfor i de tidligere undersøgelser i 2002, 2003, 2004 og 2008 spurgt myndighederne, om de skulle være i besiddelse af en form for oversigt over myndighedens databaser uden personfølsomme oplysninger. Desuden er der spurgt til erfaringer med udlevering af databaser henholdsvis uden personfølsomme oplysninger og med anonymiserede personfølsomme oplysninger til pressen eller offentligheden i øvrigt. Vi har i denne undersøgelse gentaget disse spørgsmål og sammenlignet med de tidligere svar. Vi har desuden føjet en række nye spørgsmål til.

Svarene er vist i tabel 11-18.

Tabel 11: Spørgsmål om til databaser i 2002, 2003, 2004, 2008 og 2012 – Har myndigheden oversigt over databaser uden personfølsomme oplysninger?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kommuner 2002	61	92	67
Kommuner 2004	66	105	68
Kommuner 2008	10	29	30
Kommuner 2012	19	15	34
Amter 2002	2	7	5
Amter 2004	2	6	4
Regioner 2012	0	2	0
Statslige inst. 2003	23	31	21
Statslige inst. 2004	26	35	23
Ministerier 2008	3	3	3
Ministerier 2012	1	3	2
Styrelser 2008	10	6	7
Styrelser 2012	11	15	13
Statslig andet 2008	21	22	20

Svarene viser, at der kun meget langsom sker en udvikling for myndighederne i retning af at skabe sig et overblik over databaser uden personfølsomme data. Mange myndigheder svarer nej eller ved ikke.

Omkring halvdelen af statslige myndigheder har i dag en oversigt over deres databaser. Udviklingen de seneste otte år har været begrænset.

Tabel 12: Spørgsmål om databaser i 2002, 2003, 2004, 2008 og 2012 – Har myndigheden erfaring med at udlevere databaser uden personfølsomme oplysninger?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kommuner 2002	11	160	52
Kommuner 2004	12	170	56
Kommuner 2008	10	37	23
Kommuner 2012	8	34	26
Amter 2002	3	4	7
Amter 2004	4	4	4
Regioner 2012	0	0	2
Statslige inst. 2003	16	46	13
Statslige inst. 2004	20	44	21
Ministerier 2008	3	3	3
Ministerier 2012	0	4	2
Styrelser 2008	11	11	2
Styrelser 2012	12	14	2
Statslig andet 2008	19	36	10
Råd 2008	10	30	5

Kun cirka en tredjedel af myndighederne har erfaringer med at udlevere databaser. Der er størst praksis med at udlevere databaser hos styrelser. Der er ikke sket en nævneværdig udvikling i de seneste fire år.

Tabel 13: Spørgsmål om databaser i 2002, 2003, 2004, 2008 og 2012 – Har myndigheden erfaring med at udlevere databaser med anonymiserede personoplysninger?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kommuner 2002	12	155	56
Kommuner 2004	8	166	65
Kommuner 2008	7	37	21
Kommuner 2012	9	31	28
Amter 2002	1	6	7

Amter 2004	0	6	6
Regioner 2012	0	0	2
Statslige inst. 2003	10	45	20
Statslige inst. 2004	11	49	25
Ministerier 2008	3	3	3
Ministerier 2012	0	4	2
Styrelser 2008	8	13	3
Styrelser 2012	4	21	11
Statslig andet 2008	12	45	7
Råd 2008	3	37	5

Kun få myndigheder har erfaringer med at udlevere databaser med anonymiserede personoplysninger. Der er størst praksis med at udlevere databaser hos styrelser. Der er sket meget lidt de seneste fire år – udviklingen er nærmest gået baglæns.

Tabel 14: Spørgsmål om databaser i 2008 og 2012 – Har myndigheden taget penge for at udlevere databaser?

	2008			2012		
	Ja	Nej	Ved ikke	Ja	Nej	Ved ikke
Kommuner	3	46	21	1	48	19
Ministerier	0	5	4	0	5	1
Styrelser	5	16	3	4	26	6

Kun få myndigheder har erfaringer med at tage betaling for deres data. Her er udviklingen gået baglæns de seneste fire år.

Tabel 15: Spørgsmål om databaser i 2008 og 2012 – Har myndigheden lagt databaser på nettet?

	2008			2012		
	Ja	Nej	Ved ikke	Ja	Nej	Ved ikke
Kommuner	17	38	15	12	36	20
Ministerier	4	4	1	1	4	1
Styrelser	12	10	2	15	15	6

Cirka halvdelen af de statslige styrelser har erfaringer med at lægge data frit på hjemmesiden. Hos kommunerne er det ikke samme andel, men der er alligevel nogle, der lægger frit tilgængelige databaser på nettet.

Her er der heller ikke sket meget de seneste fire år.

Tabel 16: Spørgsmål om databaser i 2012 – Har du hørt om Open Government-initiativet med at åbne for myndighedernes data?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kommune	25	32	11
Ministerium	3	2	1
Styrelse	16	16	3

Cirka halvdelen af både kommuner, ministerier og styrelser har hørt om initiativet.

Tabel 17: Spørgsmål om databaser i 2012 – Ønsker myndigheden at deltage i forsøg og samarbejde om at gøre data åbne?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kommune	6	14	47
Ministerium	1	1	4
Styrelse	2	13	21

Nogle få udtrykker ønske om at deltage i forsøg med åbne data, fortrinsvis blandt kommuner, men dog også et par styrelser.

Tabel 18: Spørgsmål om databaser i 2012 – Har myndigheden et konkret arbejde i gang med at åbne for databaseadgang?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kommune	5	32	30
Ministerium	0	4	2
Styrelse	5	22	8

Nogle kommuner og styrelser har et konkret arbejde i gang med at åbne for data.

4.1 Konklusion

Undersøgelsen i 2008 viste, at der var sket en jævn stigning i database-åbenhed siden de første undersøgelser, mens den nye undersøgelse fra i år viser, at der i store træk ikke er sket noget de seneste fire år. På nogle punkter er der ligefrem tale om en tilbagegang.

Regeringen har sat gang i flere initiativer til at åbne data, og det ser ud til langsomt at sprede sig til myndighederne. Der er således nogle myndigheder, der vil deltage i forsøg med åbne data, mens andre allerede har konkrete initiativer i gang.

Mange kommuner, ministerier og styrelser har endnu ikke en samlet oversigt over, hvilke databaser uden personfølsomme oplysninger, organisationen råder over.

Data om f.eks. miljø, samt trafik og vejvæsen er data, der burde kunne gives adgang til. De kan give gode journalistiske historier. Derudover kan data med personfølsomme data relativt nemt anonymiseres og gøres til genstand for statistiske analyser. Nogle persondata som oplysninger om modtagere af landbrugsstøtte kan offentliggøres i deres fulde omfang.

En væsentlig årsag til, at der ikke er sket mere på dette område, kan være, at danske journalister sjældent beder om at få databaser. Få besidder den nødvendige viden om, hvordan de skal håndtere data, ligesom det kan være en meget langstrakt proces at få data fra en myndighed. Andre gange mødes journalister med krav om betaling af store beløb for data.

Besvarelserne tyder som før nævnt på, at der er et stort behov for klare regler for adgang til at gøre det lettere for myndigheder at få data brugt af offentligheden.

5. Postlister

En postliste er en oversigt over den post, en myndighed modtager og/eller sender. Det er forskelligt, hvor meget der registreres på en postliste. I denne undersøgelse er der ikke foretaget en sammenligning myndighederne imellem af det, der faktisk lægges på postlisterne og heller ikke de regler, som den enkelte myndighed følger i forbindelse med at afgøre, om et brev skal på postlisten. Mange henvendelser kommer ganske enkelt ikke på postlisten - eksempelvis reklamemateriale og lignende. Grundlæggende er udgangspunktet, at alle henvendelser, der sagsbehandles, skal registreres på en postliste. I praksis er en postliste således en sagsoversigt, en journalliste, der med moderne teknologi kan gøres søgbar på datoer, emner, tekst, sagsbehandler, afsender, etc.

På listen optræder typisk følgende:

- Hvad sagen i korte træk omhandler
- Hvornår brevet er afsendt/modtaget
- Hvilket journalnummer sagen er tildelt
- Hvilken sagsbehandler, der har ansvaret for sagen
- Modtager/afsender af posten

Postlisten gør det muligt for bl.a. pressen at følge med i forvaltningens sager, og brevvekslinger mellem forskellige parter og myndigheden.

I Dicars konklusion fra 2005 står der:

”Udviklingen i antallet af kommuner og amter med åbne postlister har været stigende - især siden 1998-99. Dette tyder på, at der er kommet mere opmærksomhed på området. Tallene fra de seneste to år tyder dog omvendt også på, at udviklingen er ved at gå i stå. De myndigheder, som er mest progressive mht. elektronisk åbenhed, har formodentlig allerede offentliggjort deres postlister, og mange myndigheder afventer desuden nok resultatet af Offentlighedskommissionens arbejde og en eventuel strukturreform, før de indfører postlister.”

I de følgende år (2005 og 2006) fokuserede Dicar på at lægge pres på database-offentlighed. Og med udgangen af 2006 ophørte institutionen med at virke, da bevillingen fra Den Europæiske Socialfond stoppede. Fokus på postlister har således især været gennemført af enkelte medier/journalister, hvor det allerede har været i gang, og det er sket som et led i den enkelte myndigheds egne planer. Der har ikke været centrale initiativer for at opsamle erfaringer.

Samtidig har kommuner og amter været gennem en omfattende strukturreform, hvor fokus kun i begrænset omfang har været på åbenhed. Der har været gennemført et særligt initiativ for at få standarder for et nyt sags- og dokumenthåndteringssystem (ESDH), hvor åbenhed

ikke indgik som et af elementerne, ligesom Offentlighedskommissionens arbejde udsatte mange beslutninger.

I rundspørgen i 2008 kunne vi konstatere:

- Ingen statslige myndigheder har postlister på nettet
- Kun én statslig myndighed har planer om at lægge postlister på nettet.
- Stor interesse for postlister i kommuner

Siden er i postlisterne stort set også forsvundet ud af kommunernes fokus.

Svarene i denne omgang viser også, at der kun er grund til særskilt at se på kommunerne. En region har en postliste, en anden vil genindføre sine postlister. Ellers er der kun postlister i kommunerne.

Vi viser dog også svarene fra andre typer myndigheder i nogle af kategorierne, hvor det er relevant.

Tabel 19: Oversigt over kommunerne og postlister.

	Nej	Kun indgående post	Begge	Ved ikke	I alt
Postliste	27	19	19	3	68
Findes postliste på hjemmeside	35	15	14	3	67

Tabellen viser, at 68 kommuner i alt har svaret på postliste-spørgsmålet. Af dem har 38 postlister i dag, heraf har 29 lagt postlister på nettet. Hertil kommer, at fire af de 27 kommuner uden postlister, har planer om at begynde at føre dem og også lægge postlister på nettet. Kommunerne Holbæk og Ærø vil lægge indgående postlister på nettet, mens Middelfart og Jammerbugt oplyser, at kommunerne vil lægge både indgående og udgående postlister ud.

Desuden har Faaborg-Midtfyn netop åbnet for både indgående og udgående postlister, efter at de i en periode har været lukket.

Tabel 20: Følgende syv myndigheder har ført postlister på nettet men lukket for dem.

Navn	Lukket for postliste på nettet	Planlægges det at åbne igen
Assens Kommune	Udgående	Ved ikke
Hillerød Kommune	Indgående	Nej
Lyngby-Taarbæk Kommune	Indgående	Ved ikke
Nordfyns Kommune	Indgående	Nej
Samsø Kommune	Begge	Nej
Region Nordjylland	Begge	Ja, for begge
Kystdirektoratet	Begge	Nej

Kun Region Nordjylland oplyser, at man planlægger at åbne for både den indgående og udgående postliste igen. To kommuner svarer ved ikke, mens en myndighed, Kystdirektoratet, ikke har planer om igen at lægge postlister på nettet.

Tabel 21: Følgende myndigheder fører postlister, men offentliggør dem ikke på nettet.

Navn	Indgående post på nettet	Udgående post på nettet
Allerød Kommune	Nej	Nej
Fredericia Kommune	Ja	Nej
Frederikssund Kommune	Nej	
Gribskov Kommune	Nej	Nej
Guldborgsund Kommune	Nej	
Ishøj Kommune	Nej	Nej
Lemvig Kommune	Nej	Nej
Rødovre Kommune	Nej	
Vallensbæk Kommune	Nej	
Beredskabsstyrelsen	Nej	Nej

Det Kongelige Bibliotek og Nationalbibliotek Københavns Universitetsbibliotek	Nej	Nej
Forsvarskommandoen	Nej	Nej
Hjemmeværnskommandoen	Nej	Nej
IT-Universitetet København	Nej	Nej
Naturstyrelsen	Nej	Nej
SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd	Nej	Nej
Syddansk Universitet	Nej	Nej
Vejdirektoratet	Nej	Nej

18 myndigheder fører postlister, men offentliggør dem ikke på nettet. Fredericia offentliggør sin indgående postliste, men ikke den udgående. Blankt felt for udgående betyder, at myndigheden ikke fører en udgående postliste.

Det er ni kommuner og ni styrelser. Ingen af disse 18 udtrykker, at de planlægger at åbne for postlisterne. Fire af dem udtrykker, at der gerne vil deltage i forsøg med postlister. Det er Allerød, Gribskov og Ishøj kommuner samt Beredskabsstyrelsen.

Tabel 22: Svar på spørgsmålet: Forslag til en ny offentlighedslov opererer med, at der skal ske forsøg med åbenhed med postlister og sagsbehandling generelt. Er myndigheden interesseret i at deltage?

	Ja, men kun omkring postlister	Ja, og gerne hvor der forsøges med forskellige former for adgang til sagssystemet	Nej	Ved ikke	I alt
Kommune	0	14	13	40	67
Region	0	0	1	1	2
Ministerium	0	0	0	7	7
Styrelse	0	3	12	22	37
I alt	0	17	26	70	113

Interessen for at deltage i forsøg omkring postlister i forbindelse med offentlighedsloven er helt tydeligt fokuseret på et bredere eksperiment hos alle positive tilbagemeldinger. Ingen

ønsker således kun at deltage i et snævert postlisteforsøg. Det svarer også til nogle af de skriftlige bemærkninger i rundspørgen.

Svarene viser en pæn interesse for forsøget fra kommunernes side, og også fra tre styrelser, mens ingen regioner eller ministerier har udtrykt det ønske.

Tabel 23: Listen over de 14 kommuner og 3 styrelser, der ønsker at deltage i bredere forsøg med adgang til postlister.

Navn
Allerød Kommune
Assens Kommune
Egedal Kommune
Gribskov Kommune
Hjørring Kommune
Holbæk Kommune
Hørsholm Kommune
Ishøj Kommune
Langeland Kommune
Lyngby-Taarbæk Kommune
Odder Kommune
Silkeborg Kommune
Syddjurs Kommune
Varde Kommune
Beredskabsstyrelsen
Direktoratet for Kriminalforsorgen
Forsvarskommandoen

5.1 Konklusion

Ved seneste åbenhedsrapport i 2008 konstaterede vi, at al udvikling af postlister på nettet er stoppet i staten, mens der er fuld gang i kommunerne. Herefter gik det i stor udstrækning også i stå i kommunerne ifølge andre rundspørger.

Det præger i nogen grad også svarene i denne rundspørge, om end fire kommuner oplyser, at de har planer om at åbne for postlister på nettet

Forklaringen på, at det generelt er gået i stå med postlister er formentlig disse:

- Myndigheder afventer en ny offentlighedslov og resultatet af forsøg.
- Ingen erfaringsopsamling i de seneste otte år.
- Fokus på elektronisk åbenhed i praksis er lavt prioriteret på den politiske dagsorden.
- Kun lokale initiativer/sager om postlister.

- Problemer med at overholde tavshedspligten.

I åbenheds-rapporten fra 2008 pegede vi på, at der var brug for en central enhed inden for postlister til:

- at samle erfaringer
- hjælpe med praksis
- afklare gråzoner
- stå for afrapportering

Med udsigt til, at en offentlighedslov bliver vedtaget i foråret 2013 med forsøg med postlister, er der endnu større behov for en sådan central enhed.

Det er også tankevækkende, at ingen ministerier ønsker at deltage i forsøg. Det peger igen på, at jo højere man kommer i centraladministrationen, jo lavere er den praktiske tradition for åbenhed.

I virkeligheden vil der næppe ske noget, før nye regler bliver indført. Meget tyder på, at ministerier skal tvinges, før de vil være med.

Svarene tyder også på, at der er interesse for bredere forsøg med adgang til sagssystemet, sådan som også mindretallet i Offentlighedskommissionen og Åbenhedstinget har peget på, så det ikke bliver for snævre eksperimenter med postlister..

6. Dagsordener og beslutningsprotokoller

Offentliggørelsen af dagsordener og referater fra byrådsmøder på hjemmesiden er en forbedring af borgernes og pressens mulighed for at følge med i det kommunalpolitiske system. Det bliver væsentligt lettere at følge med i aktuelle lokalpolitiske sager samt at researche bagud i tidligere møders behandling af sager, der evt. stadig verserer eller af andre årsager har fået ny aktualitet. En dagsorden lægges typisk ud på hjemmesiden, så snart den forefindes, og referater lægges typisk på hjemmesiden inden for 1 - 3 dage efter mødet. Nedenstående tabel viser, hvor mange kommuner der offentliggør dagsordener og beslutningsprotokoller på hjemmesiden.

Tabel 24: Antal kommuner, der har offentliggjort dagsordener for byråd på hjemmesiden.

Dagsordener	Hele teksten	Kun sagsfortegnelser	Ikke på hjemmeside
2004	140	4	2
2008	69	2	
2012	67	1	

Allerede i 2004 havde de fleste kommuner lagt hele teksten for dagsordenen (dvs. hele teksten minus tavshedsbelagte oplysninger) på nettet. Kun 2 kommuner havde intet på hjemmesiden, mens 4 kommuner i 2004 kun lagde de sagsfortegnelser på nettet, som kommunen havde pligt til at offentliggøre i henhold til Kommunestyrelsesloven. I 2008 har alle lagt dagsordenen på nettet, og kun 2 kommuner nøjes med sagsfortegnelserne, mens 69 har hele teksten. I 2012 er der kun en enkelt kommune, der blot lagde sagsfortegnelsen på nettet. Resten lagde alt ud.

Tabel 25: Antal kommuner, der har offentliggjort beslutningsprotokoller for byråd på hjemmesiden.

Beslutningsprotokoller	På hjemmeside	Ikke på hjemmeside
2004	144	2
2008	70	0
2012	66	0

I dag lægger alle kommuner deres beslutningsprotokoller på hjemmesiden.

Da ikke alle kommuner har besvaret dette spørgsmål, er det svært at konkludere med 100 procents sikkerhed. Men det er sikkert, at alle 66 kommuner, der har besvaret dette spørgsmål siger ja til, at de lægger beslutningsprotokoller på nettet.

Til gengæld viser det sig, at der stadig er nogle få kommuner, der ikke vedlægger bilag til dagsordener og beslutningsprotokoller.

Tabel 26: Bilag til dagsordenspunkter for byråd.

Bilag	På hjemmeside	Ikke på hjemmeside	Pct. på hjemmeside
2003	72	199	27
2004	41	104	28
2008	42	27	61
2012	61	5	92

I 2012 er det næsten alle kommunerne, der på nettet lægger bilag til dagsordenspunkter, når de ikke indeholder fortrolige oplysninger? Mens det i 2003 og 2004 var knap en tredjedel, var det vokset til noget over halvdelen i 2008 (61 procent), og helt oppe på 92 procent i år.

Alle kommuner, der ikke offentliggør bilag til dagsordenspunkter i dag, er blevet spurgt om deres planer. 102 kommuner har besvaret dette spørgsmål i 2004, i 2008 er det 27 kommuner.

I 2012 er det kun 5 kommuner, der ikke allerede lægger bilag ud.

Tabel 27: Planer om notater til dagsordenspunkter for byråd

Notater	Planer om ud på hjemmeside	Ikke planer om ud på hjemmeside	Pct. planer om ud på hjemmeside
2004	19	83	19%
2008	14	13	52%
2012	2	3	40%

I 2004 var det forholdsvis få kommuner, der ikke allerede lagde notater til dagsordenspunkter ud på nettet, der havde planer om at lægge dem ud inden for den nærmeste fremtid, når de ikke indeholdt fortrolige oplysninger? I 2008 er det over halvdelen af de kommuner, der ikke allerede lægger notater ud, der har planer om snart at gøre det. I 2012 er der kun fem kommuner, der ikke har lagt notater ud allerede, og af dem har to planer om at gøre det.

6.1 Konklusion

Undersøgelsen tyder på, at kommunerne er kommet ganske langt med at bruge hjemmesiden til at formidle dagsordener, referater og notater.

Undersøgelsen indeholder ikke spørgsmål om, hvorvidt der i dagsordener er angivet dækkende overskrifter for såvel de åbne som de lukkede punkter. Omkring beslutningsprotokoller er der heller ikke skelnet mellem, hvorvidt der er tale om beslutningsprotokoller, som det som minimum kræves i lovgivningen, eller der er tale om mere udførlige referater.

Når så mange kommuner allerede har lagt dagsordener og beslutningsprotokoller for byrådsmøder på hjemmesiden, er det nærliggende at overveje generelle retningslinjer og minimumskriterier for disse offentliggørelser. Der kan f.eks. være en del variation på tværs af myndigheder i offentliggørelsen af bilagsmateriale, hurtigheden hvormed offentliggørelserne finder sted, den sproglige formidling mv. Her kan man med fordel indføre generelle retningslinjer, så der sikres en mere ensartet forvaltningspraksis på tværs af kommunerne.

7. Andre anvendelser af hjemmesider

De kommunale og statslige hjemmesider anvendes også til andre formål. Dette kapitel vil skitsere status for offentliggørelser af budgetter og regnskaber, lokal- og regionalplaner for de kommunale myndigheder, e-mailadresser og telefonnumre.

7.1 Budgetter og regnskaber

Offentliggørelsen af budgetter letter adgangen for offentligheden til at følge med i den kommunale økonomi og de lokalpolitiske prioriteringer. Desuden giver offentliggørelsen af udkast til budgetter mulighed for at følge debatten under budgetlægningsperioderne på tæt hold. Nedenstående tabel 28 viser status over offentliggørelsen af udkast til budgetter og vedtagne budgetter.

Tabel 28: Offentliggørelse af budgetter på hjemmesiden.

Budgetter	Både udkast og vedtagne	Kun vedtagne	Kun udkast	Intet lagt ud	I alt
Kommuner 2002	72	102	2	52	228
Kommuner 2003	74	143	2	52	271
Kommuner 2004	78	147	1	45	271
Kommuner 2008	42	26	1	2	71
Kommuner 2012	46	21	1	0	68
Statslige institutioner 2003	4	19	1	101	125
Statslige institutioner 2004	5	19	2	95	121
Ministerier 2008	0	2	0	8	10
Ministerier 2012	1	1	0	5	7
Styrelser 2008	0	3	0	22	25
Styrelser 2012	1	12	0	24	37
Statslig andet 2008	1	14	1	49	65

Der er sket en pæn vækst i perioden af kommuner, der lægger både budgetudkast og vedtagne budgetter på hjemmesiden, mens udviklingen for statslige institutioner har været meget begrænset.

Vi har også spurgt til offentliggørelse af regnskaber.

Tabel 29: Offentliggørelse af regnskaber på hjemmesiden.

Regnskab	Regnskab og de enkelte bilag	Regnskab på underkonti	Regnskab på hovedkonti	Nej	Ubesvaret
Kommuner 2003	10	42	132	84	3
Kommuner 2004	10	47	142	71	1
Kommuner 2008	8	22	22	17	
Kommuner 2012	7	39	19	1	
Ministerier 2003	0	2	3	13	0
Ministerier 2004	0	1	4	13	0
Ministerier 2008	0	3	1	6	0
Ministerier 2012	0	2	2	3	
Øvrige statslige institutioner 2003	3	9	47	45	3
Øvrige statslige institutioner 2004	2	10	49	42	3
Styrelser 2008	0	3	13	8	
Styrelser 2012	0	7	21	9	
Statslig andet 2008	1	12	31	21	

I 2012 er det kun syv kommuner, der offentliggør de enkelte regnskabsbilag på hjemmesiden med søgemulighed (på for eksempel konto og leverandør).

De statslige institutioner derimod har ikke nær samme opmærksomhed på anvendelsen af hjemmesiden til offentlig information om budgetter og regnskaber. Hvor der tidligere var en svag fremgang, er det stagneret. Og ingen ministerier eller styrelser offentliggør regnskabsbilag.

7.2 Offentliggørelse af planer

Vi har spurgt til kommunernes offentliggørelse af planer på hjemmesiden.

Tabel 30: Offentliggørelse på hjemmesiden af kommunernes lokalplaner og andre planer.

Offentliggørelse af planer	Alle	Nogle	Ingen
2002	88	114	73
2003	141	92	38
2004	166	87	18
2008	65	6	0
2012	65	2	0

I 2008 og 2012 er der en meget høj grad af anvendelse af hjemmesiden hos kommuner til at offentliggøre alle planer. Kun to kommuner lægger ikke alle planer ud, mens der er ingen af kommunerne, der slet ikke offentliggør planer på hjemmesiden. På dette punkt er kommunerne nået meget langt med den elektroniske åbenhed.

7.4 E-mailadresser og telefonnumre

De to sidste tabeller i dette kapitel viser, hvor mange kommuner og statslige institutioner der offentliggør e-mailadresser og telefonnumre på henholdsvis afdelinger og medarbejdere i forvaltningen.

Tabel 31: Offentliggørelse på hjemmesiden af e-mailadresser på afdelinger.

E-mailadresser	Alle afdelinger	Nogle afdelinger	Ingen afdelinger
Kommuner 2003	10	42	132
Kommuner 2004	10	47	142
Kommuner 2008	8	22	22
Kommuner 2012	7	39	19
Ministerier 2003	0	2	3
Ministerier 2004	0	1	4
Ministerier 2008	0	3	1
Ministerier 2012	0	2	2
Øvrige statslige institutioner 2003	3	9	47
Øvrige statslige institutioner 2004	2	10	49
Styrelser 2008	0	3	13
Styrelser 2012	0	7	21
Statslig andet 2008	1	12	31

Offentliggørelse af e-mail-adresser på afdelinger er en enkel måde for omverdenen at finde og komme i kontakt med de rette fra starten. Alligevel er der stadig forsvarende mange

kommuner og statslige myndigheder, der i den nye undersøgelse i 2012 kun offentliggør e-mail-adresser på udvalgte afdelinger eller slet ikke har dem på hjemmesiden.

Tabel 32: Offentliggørelse på hjemmesiden af telefonnumre på afdelinger.

Telefonnumre	Alle afdelinger	Nogle afdelinger	Ingen afdelinger
Kommuner 2002	117	52	105
Kommuner 2003	120	69	80
Kommuner 2004	125	73	73
Kommuner 2008	41	12	12
Kommuner 2012	37	23	8
Statslige institutioner 2003	72	21	32
Statslige institutioner 2004	70	20	30
Ministerier 2008	5	2	3
Ministerier 2012	3	1	3
Styrelser 2008	16	4	5
Styrelser 2012	22	7	8

Offentliggørelse af telefonnumre til afdelinger er en anden enkel måde for omverdenen at finde og komme i kontakt med de rette fra starten. Alligevel er der også her forbavsende mange kommuner og statslige myndigheder, der i den nye undersøgelse i 2012 kun offentliggør telefonnumre på udvalgte afdelinger eller slet ikke har dem på hjemmesiden. Flere har pillet telefonnumre af fra hjemmesiden, siden sidste undersøgelse.

Som det fremgår af tabellerne, har de forskellige myndigheder valgt vidt forskellige strategier i forhold til offentliggørelse af e-mailadresser og telefonnumre. Der er en del variation i, hvad kommuner og statslige myndigheder offentliggør af e-mailadresser og telefonnumre. Og mens der er sket en ændring i retning af mere åbenhed omkring e-mail-adresser og telefonnumre fra 2004 til 2008, er der kun sket en meget begrænset udvikling de seneste fire år. Og nogle steder er oplysningerne fjernet fra hjemmesiden. Det gælder både kommuner og statslige myndigheder.

7.5 Konklusion

Samlet viser dette kapitel, at især kommuner er kommet langt med at anvende hjemmesiden aktivt i deres formidling til borgerne og offentligheden. Der er sket en del på de fire år siden forrige undersøgelse. Det er kun et mindretal af kommunerne, som endnu ikke er nået særlig langt med den elektroniske åbenhed på hjemmesiden.

Kommunerne er dog ikke blevet bedre til at offentliggøre regnskabsbilag, hvor der stadig er et langt skridt i åbenhed. Kun ganske få lægger en direkte søgeadgang til regnskabsbilag på hjemmesiden.

Med hensyn til de statslige myndigheder er de væsentligt mindre åbne på det elektroniske område. Således er det kun en lille del af de statslige institutioner, der offentliggør budgetter og regnskaber på hjemmesiden.

I betragtning af, at så mange kommuner er nået så langt med den elektroniske åbenhed på de ovenstående områder, er det oplagt at udarbejde generelle retningslinjer og minimumskrav for den elektroniske offentliggørelse af budgetter og regnskabsbilag, lokalplaner, e-mailadresser og telefonnumre. Generelle retningslinjer ville sikre, at nogle kommuner, regioner og statslige myndigheder ikke kommer væsentligt bagud i forhold til andre i forbindelse med udnyttelsen af de nye digitale muligheder for åbenhed.

8. Samlet konklusion

Undersøgelsen viser, at alt vedrørende elektronisk åbenhed stort set er gået i stå de seneste fire år. På ganske få områder inden for journalisering er der sket fremskridt, ligesom der nu spores et ønske om at gå videre med elektroniske postlister og forsøg med disse, hvis de kobles med en bredere sagsadgang. Der er således i denne rundspørge identificeret relevante partnere til et forsøg med postlister.

Inden for databaser spores der også et ønske om at gå videre med at give databaseadgang. Det peger på, at der er behov for en prioritering og koordinering af indsatsen fra mediernes side for at kunne følge med i det, der åbner sig af muligheder hos myndighederne.

Undersøgelsen peger på, at der på en række områder er behov for retningslinjer for at sikre en ensartet minimumstandard for den elektroniske åbenhed.

Se i de enkelte afsnit for mere detaljerede konklusioner.